

PROBLEMELE ȘI SOLUȚIILE FINANȚĂRII ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII ÎN REPUBLICA MOLDOVA

*CAZAC Ianina, lector universitar
Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți*

This article discusses the problem of financing small and medium enterprises: problems obtaining a bank loan, the problem of the availability of liquidity support. A characteristic of some government programs to support lending to small and medium-sized businesses. Also proposed some measures to solve the problems of financing the business.

Odată cu trecerea la economia de piață, întreprinderile din Moldova obțin posibilitatea de a activa în diverse domenii. Tot mai mult este recunoscut rolul lor în prosperarea societății și eficacitatea economică. Se întreprind măsuri cu privire la creșterea și dezvoltarea întreprinderilor mici în țară.

În țările dezvoltate din punct de vedere economic, micul business cunoaște o dezvoltare accelerată mai ales în domeniile serviciilor și a producerii mărfurilor de larg consum. Întreprinderile mici și mijlocii sînt mai flexibile și reacționează mai rapid la schimbările mediului de afaceri și la cerințele pieței. Din această considerent investițiile în micul business aduc venituri mai mari decît investițiile în întreprinderile mari.

Micul business în lume este supranumit „coloană vertebrală a economiei” grație celei mai mari contribuții la crearea noilor locuri de muncă, stimularea concurenței, favorizarea inovațiilor și tehnologiilor.

În practica mondială, cele mai răspîndite criterii de apreciere a mărimii întreprinderii sînt volumul anual al vînzărilor și numărul de angajați. Astfel, întreprinderile cu un număr de angajați pînă la 10 persoane și un volum anual al vînzărilor de pînă la 3 mil. lei, sînt calificate, în legislația Republicii Moldova, drept micro- întreprinderi, iar întreprinderile pînă la 50 de angajați și un volum anual de vînzări de pînă la 25 mil. lei, se numesc întreprinderi mici.

În Republica Moldova sectorului financiar indică o predominare a instituțiilor financiare bancare, în prezent, activând 15 bănci comerciale, dintre care sucursale ale băncilor străine sunt Banca Comercială Română Chișinău (România) și Unibank (Rusia).

Un aspect pozitiv înregistrat este majorarea cotei creditelor acordate pe termen lung, ceea ce semnifică stimularea investițiilor și nu doar a activităților de consum curent [1, p.124].

Necătînd la faptul că pe parcursul ultimilor ani este înregistrată o tendință pozitivă a numărului și volumului creditelor acordate de sistemul bancar, întreprinderile micului business continuă să întîmpine dificultăți în accesul la finanțe.

Totodată, este necesar a evidenția că majoritatea creditelor subiecților micului business sunt din resursele instituțiilor financiare internaționale, care acordă linii de credit băncilor comerciale autohtone, acestea din urmă oferă resurse financiare întreprinderilor din sector.

Totuși, chiar dacă sînt principalii furnizori de mijloace financiare, băncile comerciale sînt adeseori reticente în acordarea creditelor subiecților întreprinderilor mici și mijlocii, cauza fiind: solvabilitatea nesatisfăcătoare a întreprinderii, insuficiența garanțiilor, lipsa istoriei de creditare etc. Astfel, alternativa creditelor acordate de către băncile comerciale constituie, în prezent, produsele oferite de organizațiile de microfinanțare, care au menirea de a credita afacerile mici, preponderent din zonele rurale, facilitînd accesul la resurse financiare ieftine, precum și de a stimula inițiativa privată. Organizațiile vizate („Corporația de Finanțare Rurală” SA, „Microinvest” SRL și „ProCredit” SA) activează în baza Legii nr. 280-XV din 22.07.2004 privind Organizațiile de Microfinanțare (în

SECȚIUNEA nr. 5
FINANȚELE ȘI ANALIZA ÎN CONTEXTUL ASIGURĂRII SECURITĂȚII ECONOMICE

---

continuare OMF) și alocă împrumuturi din mijloace proprii/împrumutate, fără a avea dreptul de a accepta depozite. Totodată, importanți furnizori de resurse financiare sunt Asociațiile de Economii și Împrumut ale Cetățenilor (AEÎC), create în baza Legii nr. 1505-XIII din 18.02.1998 ca organizații necomerciale care acceptă depozite de la membrii săi și cărora le eliberează împrumuturi.

În prezent, Asociația de Economii și Împrumut ale Cetățenilor formează o rețea bine dezvoltată din circa 535 de asociații, prezente practic în fiecare localitate din țară. Concomitent, este necesar a completa că parteneri ai businessului rural sunt un șir de proiecte finanțate de comunitatea internațională, printre acestea fiind SRISP, IFAD. Se merită a evidenția că, întru facilitarea accesului la finanțare a agenților economici, activează Fondul pentru Susținerea Antreprenoriatului și Dezvoltarea Micului Business [2, p.141].

Pe lângă organizațiile sus menționate, este necesar de a menționa de existența, Societății Interbancară de Garantare „GarantInvest” SRL, fondată de 7 bănci comerciale autohtone, „Corporația de Finanțare Rurală” SA și AO „ProRuralInvest”.

Scopul societății este de a oferi servicii instituționalizate de garantare a creditelor, de a îmbunătăți accesul la credite comerciale a întreprinderilor cu gaj insuficient și, implicit, de a contribui la majorarea numărului de antreprenori privați eligibili pentru creditare.

O altă metodă de finanțarea a întreprinderilor mici și mijlocii reprezintă subvențiile acordate din partea statului, cu scopul susținerii micului business.

Următoarea metodă de susținere financiară a întreprinderilor mici și mijlocii constă în scutirea de la plata impozitului pe venit. Dreptul de a beneficia de facilitatea dată apare o dată cu completarea unei cereri tip la oficiul teritorial al Inspectoratului Fiscal de Stat. Scopul facilității nominalizate este acordarea suportului financiar pentru dezvoltarea activității întreprinderii, antreprenorul beneficiind, de fapt, de o alternativă a împrumuturilor de stat, dar, care nu trebuiesc rambursate și pentru care nu se achită dobândă.

În urma analizelor efectuate de către instituțiile de evaluare internațională, este evident faptul că în Republica Moldova există oportunități de dezvoltare a finanțării prin intermediul operațiunilor de leasing, astfel încât acestea să contribuie la satisfacerea nevoilor de modernizare a întreprinderilor. Tranzacțiile de leasing în societatea modernă devin o sursă importantă de finanțare comercială, fiind tot mai certă necesitatea dotării agenților economici cu echipamente moderne, iar lipsa mijloacelor financiare aduce acest instrument de finanțare în topul preferințelor antreprenorilor. Leasingul, de asemenea, este soluția pentru problemele permanente legate de obținerea facilităților bancare de credit și de garanții, precum și pentru cerințele băncilor de a obține garanții corespunzătoare pentru creditele acordate.

Problemele cu care se confruntă în activitatea sa întreprinderile mici și mijlocii indică, sunt, obstacolele birocratice:

- sutele de acte normative și instrucțiuni, depășite de timp;
- politica fiscală cu multiplele impozite, taxe, penalități și amenzi;

O altă problemă care stopează dezvoltarea micului business constă în insuficiența mijloacelor financiare proprii ale întreprinderilor, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung și accesul limitat la sursele externe de finanțare.

Piața financiară a țării este alcătuită din 15 bănci comerciale și instituții de finanțare nebancare: organizații de microfinanțare, companii de leasing, factoring etc. Totuși, deși băncile sînt principalii deținători de mijloace financiare, ele rămîn, deseori, reticente în acordarea creditelor subiecților micului business, din cauza solvabilității insuficiente a întreprinderilor micului business, insuficiența garanțiilor, lipsa experienței etc. În plus, rata dobînzii solicitată de bănci este considerată de micii antreprenori exagerată și, deci, total neconvenabilă. Drept urmare, întreprinderile micului business continuă să întîmpine dificultăți în accesul la finanțe [4, p.285].

Alte organizații de microfinanțare sînt ProCredit, Microinvest și Corporația de Finanțare Rurală care se orientează spre satisfacerea cererii de finanțare a agenților micului business, deținătorilor de patentă, gospodăriilor țărănești etc. Dar și în aceste cazuri condițiile de creditare nu sînt considerate convenabile din motivul că nivelul ratei dobînzei este ridicat.

Printre partenerii finanțării business-ului rural se numără și Proiectul Investiții și Servicii Rurale (RISP) și Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii (IFAD).

Pentru facilitarea accesului la finanțare a agenților economici a fost creat și fondul pentru Susținerea Antreprenoriatului și Dezvoltarea Micului Business, destinat garantării în proporție de 50 la sută a creditelor acordate de băncile comerciale agenților economici. Fondul însă are o contribuție prea nesemnificativă la dezvoltarea micului business, beneficiind de mijloace financiare foarte limitate.

Înlăturarea diferitelor bariere, în mare parte, depinde de voința statului de a realiza reforme reale în direcția optimizării cadrului regulatoriu al micului business și perfecționării politicii fiscale.

În final, este necesar a concluziona că produsele destinate satisfacerii necesarului de finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii sunt diverse și încearcă să intre în concordanță cu cerințele și posibilitățile antreprenorilor. Piața financiară în Republica Moldova, fiind flexibilă și dinamică, va absorbi cele mai bune practici internaționale din domeniu, ceea ce va îmbunătăți cu siguranță accesul la finanțarea micilor întreprinzători.

Bibliografie

1. Balaceanu, C; Bentoiu, C. Microeconomie. București: Ed.Economică, 2007. 148p.
2. Siscan, N. Economie politica contemporana. Chișinău, 2001- 187 p.
3. Văcărel, I. Politici economice și financiare de ieri și de azi. București: Ed.Economică, 1996. 154 p.
4. Чапек, В.Н. Экономика организаций малого предпринимательства. Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. 384 с.